

Teltmakermisjon – kristne fagarbeidere i misjonens tjeneste

EINAR KIPPENES

Begrepet teltmaker er forholdsvis godt kjent. En tenker uvilkårlig på Paulus, som i Korint møtte Akvilas og Priskilla. De var landsforviste. Paulus og Akvilas hadde samme yrke. De var begge teltmakere. Det var tydelig at den faglige aktiviteten var en vesentlig del av årsaken til kontakten som ble skapt og for gjestfriheten i hjemmet deres.

Beretningen sier ingen ting om hva Paulus gjorde med teltplassene på det teltet han sydde på, men han hadde tydeligvis ikke satt dem fast – og seg selv med dem –, for det gikk ikke så lang tid før han viet «seg helt til forkynnelsen og vitnet for jødene at Jesus var Messias» (Apg. 18, 1–5). For Paulus var det altså gunstig å bruke sitt faglige håndverk i en spesiell situasjon for å få det fotfeste og den kontakt som var nødvendig for hans forkynnertjeneste.

Så langt Paulus. Hans forutsetninger og situasjon er ikke i ett og alt sammenfallende med vår. Men også vi må være åpne for prinsippet om oppfinnsomhet og fleksibilitet i tjenesten, slik han viste. For oss – i vår tid og i en verden som arter seg annerledes politisk og kulturelt – er det viktig at vi merker oss frimodigheten hans. Vi må også ta sjansen på å løsrive oss fra tradisjonelle teltplasser i vårt misjonsarbeid der dette er formålstjenlig. Målet er at andre skal få vite at «Jesus er Messias». Metodene for at dette skal bli kjent, kan være ulike.

Hva er teltmaker-tjeneste?

Den korteste definisjonen på teltmakertjeneste vil være: Kristen vitnetjeneste målbåret av personer ansatt i sekulære yrker. Innholdet kan selvsagt variere. Særlig er den økonomiske tilknytning (dvs. lønnsforhold) og friheten til en åpen vitnetjeneste to viktige, variable faktorer.

Felles er imidlertid tilknytningen til et sekulært yrke og den kristne vitnetjeneste.

Ellers vil denne fagrettede tjenesten være forskjellig i forhold til den ytre situasjon. Utgangspunktet kan være øyeblikkets behov for et ytre fotfeste, som i Paulus' tilfelle. Det kan dreie seg om en utfyllende aktivitet i et område der menigheter og kirke er dannet. Eller det kan være en situasjon der faglig innsats er ønsket, men uten noen form for åpen forkynnelse eller vitnetjeneste.

Aktualitet

Når dette tema er stadig mer aktuelt i vår misjons-strategiske tenkning, skyldes det at de største hvitfargete flekkene på misjonskartene verden over befinner seg nettopp i de områder som gir små eller ingen muligheter til en vitne- og forkynnertjeneste.

For 15 år siden var 32 land stengt for misjonærer, mens det i dag er ca. 77. En prognose sier at 83% av unådde mennesker vil befinne seg i stengte land i år 2000. Dette betyr at dagens misjonsutfordring ligger nettopp i områder som ikke gir mulighet til et tradisjonelt menighetsdannende misjonsarbeid. Teltmakere – agronomer, ingeniører, administratorer, lektorer og mange andre – ser ut til å være de som kan målbare vårt ansvar og oppdrag.

Det er altså ytre, politiske forhold som i stor grad har aktualisert spørsmålet om fleksibilitet og frimodighet i vårt misjonsarbeid. Ingeniørens skiftnøkkel eller forstmannens treplanter er midler i en praktisk så vel som åndelig tjeneste.

Norsk tradisjon

I misjonshistorisk sammenheng kan denne arbeidsform virke ny og lite fristende. Vi er muligens ikke vant til at dette er riktig og effektivt misjonsarbeide. Skjønt nettopp denne profil er oss – i våre forsamlinger og nettopp i vårt land – kanskje nærmere enn vi aner. Særlig gjelder dette legmannsbevegelsen, hvor praktisk arbeid og åndelig styrke har vært nært knyttet sammen. Dette preget i stor grad Hans Nielsen Hauge og hans arbeid, slik det beskrives i Andreas Aarflots avhandling om Hauge, *Tro og lydighet*:

«Ja, de troende Guds Børn tænker idelig paa at formere Faderens Gods aandelig og om Han behager legemlig.» Lydigheten mot Gud og kjærligheten til medmennesker er altså drivkraften i Hauges etiske grunnholdning. Men det kommer også andre momenter inn i bildet. Hauge

har forstått Jesu ord om å la gjerningene lyse for menneskene slik at det her nettopp er tale om en praktisk tjeneste i det jordiske kallsarbeid: «thi her i vore Bedrivter vil vi søge at lyse for Verden, . . . og faar opplyst dem i Sandhed, at det kan gaae an, at vaere Guds Børn i all nødvendig Gierning» (s. 370).

Det var også sterke sosiale grunner for Hauges syn på det kristne kall inn i arbeidet. Dette hadde sine røtter i de bibelske formaninger til tjenersinn, hjelpsomhet og omsorg for nesten, «men også en reaksjon og opposisjon mot embetsvesenet og borgerskapets monopolstilling».

Det er nødvendig å minne misjonsorganisasjonene og misjonsfolket i dette landet om at det ikke er en ny og revolusjonerende idé at kallet til kristen tjeneste og vidnesbyrd virkelig gjøres i ethvert yrke. Forutsetningene bør ligge tilrette for at vi bringer dette synet på arbeidets verdi som en kallsoppgave inn i vår misjonstenkning.

Norsk misjonshistorie vil, i likhet med misjonshistorien generelt, bære preg av det kirkebyggende og menighetsdannende arbeid. Den kristne kallstanken inn i det sosiale liv, i arbeid og hverdag er vanskeligere å finne igjen i våre misjonsland.

Det er klart at misjonens primære oppgave er å la mennesker få kjennskap til at «Jesus er Messias», slik at menigheter kan dannes og kirker bygges. Spørsmålet er om en teltmaker i det hele tatt kan ha som oppgave og ambisjon å nå et slikt mål. Eller om det er en usagt forutsetning at han eller hun ene og alene reiser ut til et sekulært yrke som et utfyllende supplement til det forkynnende arbeidet som gjøres av prest og evangelist i de etablerte menigheter.

Teltmakertjenesten er blitt et aktuelt tema i forbindelse med det økte antall lukkede land der etablerte menigheter ikke finnes, og der altså fagarbeideren blir pioneren i misjonsarbeidet. Det er særlig i dette lys jeg vil få peke på noen sider ved en slik innsats:

Arbeidet er ønsket

I begynnelsen av min tid som misjonær i det lukkede land Bhutan, fikk jeg klar beskjed fra en av landets aller høyeste embetsmenn: «We need the missionaries!» Det var ikke budskapet i den kristne tro han var ute etter, men den troverdige holdning til arbeid og nasjonale medarbeidere han visste kristne mennesker sto for. Det siste er unektelig en konsekvens av det første. Som arbeider i en u-hjelpsrettet oppgave ble den kristne identitet i dette tilfelle sett på som et aktivum. Det åpnet mulighetene for nærværet av flere med en kristen tro.

Et annet eksempel som kan nevnes er at selv om myndighetene i det

lukkede fjellandet Nepal har innskjerpet sine visum-regler, har ikke oppholdstillatelsen for misjonens arbeidere blitt redusert. Det blir gitt uttrykk for at misjonens u-hjelpsarbeid er svært verdifullt for landet. Denne åpenbare anerkjennelse er gitt i fullt kjennskap til at legene, agronomene, ingeniørene, og andre er personlige kristne mennesker.

Arbeidet er personlig relatert

P.g.a. det praktisk rettede arbeidet vil teltmakertjenesten i større grad enn tradisjonelt misjonsarbeid være direkte relatert både til nasjonale myndigheter og til lokale medarbeidere. Dette arbeidet har ofte sammenheng med lokalbefolkningens livsgrunnlag og behov. Når en fagarbeider slik kommer inn i en lokal struktur, vil grunnlaget for kontakt, kommunikasjon og tillit være til stede på en spesiell måte. Arbeid som er direkte knyttet til menneskenes livssituasjon blir naturlig møtt med åpenhet. Den innsats som tar opp dagens og morgendagens fysiske behov, gir de beste muligheter for å komme gjennom de barrierer som skiller mennesker fra ulike kulturer.

Når altså kontakten mellom teltmakeren og hans/hennes medarbeidere kan åpnes på en naturlig måte, er også de ytre forhold for å dele tanker og erfaringer om livets åndelige verdier til stede.

Arbeidet er kontakt- og tillitskapende

Det er ikke alltid alle nasjonale samarbeidspartnere har et klart bilde av motiv og mål i misjonens arbeid. En reservasjon i forhold til dette arbeidet er derfor ingen ukjent erfaring for misjonærene. Det er derimot mindre kjent i hvilken grad denne reservasjonen knytter seg til forkynnelsen, altså misjonens mål, eller om den er uttrykk for en usikkerhet overfor den organisasjon og ytre struktur som bygges opp sammen med det menighetsbyggende arbeid. En klargjøring omkring et slikt spørsmål vil nok være svært verdifullt i vurderingen av en omstrukturering av den formen misjonsarbeidet har vært støpt i.

Rev. Sokdeo, som har bakgrunn som muslim fra Pakistan, talte på et av Norsk Misjonsråds møter. Han pekte på at i muslimske land blir misjonens arbeid identifisert med amerikansk kapitalisme. Det er grunn til å anta at denne reaksjonen først og fremst må tilskrives den ytre form og maktstruktur det kristne budskapet blir ikledd, og i mindre grad dets egentlige innhold.

Teltnakertjenesten vil ikke kunne ha som mål å bygge opp en organisasjons-struktur som er innpodet utenfra, fordi den i seg selv er

tjenende i sin form. Derimot vil den på en spesiell måte kunne inspirere og oppmuntre til at ansvarsbevisste, nasjonale kristne finner sin form for sin egen kirke. Dvs. at en menighet og kirke bygges opp på grunnlag av folkets nasjonale integritet av sine egne, modne kristne. Teltmakeren vil være rådgiver, og ikke en overordnet leder. Videre betyr dette at den ytre formen i mye større grad vil stå i forhold til de lokale kristnes økonomiske bæreevne enn det som ofte har skjedd i det tradisjonelle misjonsarbeidet.

Den kristne fagarbeiders vitnesbyrd vil naturlig kunne resultere i bibelstudiegrupper, husfelleskap og personlige samtaler om innholdet i den kristne tro, – alt som verdifullt supplement til, og innenfor rammen til den selvstendige, nasjonale kirken.

Fagarbeider – kirkedannelse

«Ordet vender ikke tomt tilbake», og teltmakerens vitnesbyrd vil derfor føre til at nasjonale medarbeidere vender om til en kristen tro. Når det er flere i et lokalområde som tar en slik avgjørelse, vil det naturlig nok bli spørsmål om både ytterligere kunnskap og dannelse av et kristent fellesskap, – eller menighet.

Det vil være nødvendig at nasjonale kristne får mulighet til teologisk utdanning innen rimelig reiseavstand fra sitt bosted. I Nepal har dette skjedd på den måten at kristne nepalesere har krysset grensen til India, og fått sin presteutdanning der, for så å vende tilbake som ledere for undergrunnsmenighetene.

En teltmakertjeneste kan neppe ta på seg utformingen av den teologiske profil i samme grad som det tradisjonelle misjonsarbeid. Etter min erfaring må dette arbeidet i større grad være forberedt på en økumenisk åpenhet i en eventuell menighetsdannelse.

Teltmakere på nåværende misjonsfelt

Også på de gamle misjonsfelt bør det undersøkes hvilke muligheter som finnes for kristne fagarbeidere. En bør her ikke være redd for at slike medarbeidere har sitt daglige arbeid utenfor eller perifert i forhold til kirkens og misjonens arbeid. Verdien i en slik tjeneste vil ligge i at de nasjonale kristne blir oppmuntret og inspirert til å kunne leve ut sin kristne identitet og vitnesbyrd i sitt sekulære yrke.

Misjonskirkene har i mange tilfeller vært lite åpne og utadrettet i det lokalsamfunnet de tjener. Deres identitet har i stor grad sine røtter i en annen kultur. Kirken må imidlertid ikke bli en stat i staten m.h.t. nasjonal

integritet og kulturelt særpreg. Det er i åndelig betydning at kirken «ikke er av denne verden», altså på grunnlag av den tro og det verdigrunnlag som skapes av det kristne budskap. Det burde være kirkens oppgave å støtte og inspirere sine menighetslemmer i deres sekulære yrke, der de skulle fungere som kristne vitner – altså som teltmakere.

Teltmakertjenesten på de gamle misjonsfelt vil ha en verdifull og kompletterende funksjon. De nasjonale kirkene har sjelden det syn på arbeidets kallsverdi som vi har erfart verdien av ut ifra vår kirkehistoriske utvikling her i landet.

Oppgaven i Norge

Her hjemme er det etter hvert en klarere erkjennelse i organisasjonene om at den kristne tro kan gjøres kjent i andre land gjennom nettopp bevisstgjorte, kristne mennesker med en sekulær fagutdanning.

Det er i denne forbindelse dannet et Kontaktforum for teltmakermisjon. Gruppen arbeider på tvers av organisasjonsgrensene. Målet er bl.a. å tilrettelegge kurs og seminar, utveksle erfaring og idéer og klargjøre de administrative tiltak som er nødvendig.

Vår oppgave er å gjøre Guds ord og hans frelsende handling og vilje kjent blant den nasjonale befolkning i deres kultur og hverdag. Det er nødvendig å finne både den form og metode som gjør dette budskapet aktuelt og levende, slik at det kan være bærekraftig i en annen språkdrakt og kultur.

Vi har dessuten fordelene av å kunne bygge på de erfaringer som vi kjenner til gjennom en erkjennelse av troens realitet i arbeid og hverdag. Det er nødvendig å pusse støvet av arbeidets verdi som et kristenkall – ikke minst på misjonsmarken.

Nytter det?

Veksten i den nepalesiske kirken kan stå som et eksempel på hva kristne fagarbeideres stille vitnetjeneste har medvirket til sammen med kristne nepalesere. Før den politiske revolusjon, som fant sted i løpet av 1990, var den i høyeste grad en undergrunnskirke. Landets restriktive lover ga ikke rom for frihet til å velge eller endre tro. Dette førte til fengselsopphold for mange kristne. Likevel vokste kirken sterkt.

Lovene har begrenset utlendingene i å forkynne åpent. Kirken har derfor fra første stund blitt ledet av sine egne prester, som er utdannet ved teologiske institutt i India. Legfolket har så vært de levende, ansvarsbevisste vitner om den personlige, kristne tro sammen med

utenlandske fagarbeidere. Denne nærhet av kristne venner, har på tross av forskjellig kultur og tradisjon allikevel gitt de nasjonale stor frimodighet og støtte i sin situasjon. Det har jevnlig vært pekt på verdien av dette fellesskapet fra kirkens ledere.

Kirken i Nepal vokser både i antall medlemmer, i sin selvstendighet og i sin modenhet, – og kristne fagarbeidere er menighetslemmer og medarbeidere i nettopp denne kirken.

Einar Kippenes, f. 1941, lærerutd. Eik lærerhøgskole. Arb. 4 1/2 år ved Den norske skole i India, deretter 10 år ved blindeskole i Bhutan for KMA, lærer ved Huseby blindeskole, gen.sekr. i Tibetmisjonen fra 1984.

Tent making missions: Christian professionals in the service of the mission

Based on experiences particularly in Nepal, the author depicts various aspects of tent making ministry. In addition to general experiences overseas, he also relates to traditions in the life of the church in Norway.

AKTUELL BOK

UNIVERSITETSFORLAGET

Notto R. Thelle

HVEM KAN STOPPE VINDEN?

Vandringer i grenseland mellom Øst og Vest

Som prest og teolog har Notto R. Thelle i seksten år levet i nær kontakt med japansk buddhisme og andre religioner. Leseren får møte buddhismestre, filosofer og religiøse ledere, og deltar i meditasjoner og pilegrimsreiser. Boka henvender seg til alle som utfordres av det religiøse oppbrudd i vår tid; de som søker alternativer i østlig religiøsitet, de som bare vil vite mer, og frustrerte kristne som lengter etter en større tro.

Kr 120,- 112 sider

